

Študijné expedície v tropickej zóne

Study expeditions in tropical zone

Červeňanský Marián

Botanická záhrada, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Abstract: There was two trips in the year 2002 to the tropical areas of Ecuador with the primary task of study and harvesting expeditions about species in danger of the familia Orchidaceae and Bromeliaceae help with start of new fonds in the botanic garden of Katolic University in Santo Domingo de los Colorados. We have found for about 324 species of orchideas and 125 species of Bromelias.

Key words: study expeditions, orchids, bromeliads

3. Riešiteľský kolektív

Ing. Milan Mišák, Ing. Viera Kuřková, Ing. Peter Červeňanský

4. Ciele vecnej etapy

- 4.1 štúdium genetických zdrojov vybraných oblastí Nikaragui, ktoré bolo zamerané na čeľade *Orchidaceae*, *Bromeliaceae*, *Araceae*, *Begoniaceae*, *Piperaceae*, *Gesneriaceae*, *Arecaceae*.
- 4.2 získavanie informácií o stanovištných podmienkach, rastlinných spoločenstvách
- 4.3 determinácia genetických zdrojov uvedených čeľadí
- 4.4 zber biologického materiálu uvedených čeľadí
- 4.5 zhotovenie foto a videodokumentácie pre následnú prácu s genetickými zdrojmi a pre ich využitie vo vyučovacom procese na niektorých katedrách SPU
- 4.6 zhromažďovanie, uchovávanie, pestovanie a premnožovanie genetických zdrojov zo zberových expedícií v podmienkach BZ

5. Dosiahnuté výsledky

V roku 2002 sa uskutočnili 2 expedície do Ekvádoru. Boli zamerané na spoluprácu s Botanickou záhradou Katolíckej univerzity v Santo Domingo de los Colorados pri monitorovaní, sústredovaní a uchovávaní ohrozeného genofondu oblastí Ekvádoru hlavne čeľadí *Orchidaceae* a *Bromeliaceae*. Ďalšou samostatnou úlohou bola pomoc pri budovaní botanickej záhrady a to zakladanie kolekcie orchideí a bromélií, okrasných rastlín a drevín.

V rámci expedície sa navštívili lokality hlavne v provincii Pichincha, ktorá patrí medzi najbohatšie na výskyt epifytických rastlín.

Tabuľka 1: Lokality, v ktorých sa vykonával zber rastlín a počty nájdených druhov

lokalita	provincia	počet druhov orchideí / bromélií
Mindo	Pichincha	114 / 32
Santo Domingo	Pichincha	62 / 20
La Concordia	Pichincha	51 / 12
Palo Quemado	Pichincha	32 / 15
Las Pampas	Cotopaxi	33 / 8
El Angel	Carchi	14 / 25
Los Arrayanes	Carchi	18 / 13
spolu		324 / 125

Najbojatejšou lokalitou bolo Mindo, ktoré sa nachádza v nadmorskej výške 1450 – 2500 m a je charakteristické výskytom vzácných druhov orchideí hlavne rodov *Dracula*, *Masdevallia*, *Phragmipedium*, *Cattleya*, *Odontoglossum*. Celkové číslo nájdených druhov orchideí predstavuje asi jednu tretinu všetkých doteraz popísaných orchideí v Ekvádore.

6. Realizačné výstupy

6.1. fotografický materiál a diapozitívy orchideí a bromélií

6.2. videozáznamy

6.3. genetické vzorky bromélií a rastlín čeľade *Araceae* vo forme semien (52 druhov bromélií a 18 druhov áronov)

7. Prezentácia výsledkov na vedeckých podujatiach, vo vedeckej a odbornej tlači: nie je

8. Napojenie doktorandských prác na riešenie problematiky: nie je

9. Zapojenie študentov na riešenie problematiky formou diplomových prác: nie je

10. Zahraničná a domáca spolupráca:

10.1 Rakúska orchideárska spoločnosť, Viedeň – pomoc pri rozširovaní sortimentu čeľade *Orchidaceae* a pri determinácii jednotlivých druhov orchideí

10.2 Pražská botanická záhrada v Tróji, Praha – pomoc pri rozširovaní sortimentu čeľadí *Orchidaceae* a *Bromeliaceae*

10.3 Botanická záhrada Katolíckej univerzity v Santo Domingo de los Colorados, Ekvádor – záchrana a ochrana ohrozeného genofondu rastlín tropickej oblasti Ekvádoru, dovoz 52 druhov bromélií a 18 druhov áronov pre obohatenie kolekcie tropických rastlín BZ

11. Návrh na využitie dosiahnutých výsledkov a realizačné výstupy z riešenia problematiky

11.1 využitie poznatkov a fotodokumentačného materiálu vo vyučovacom procese na predmetoch Botanika tropických a subtropických kultúr, Zberové expedície, Ochrana genofondu rastlín

11.2 využitie fotodokumentačného materiálu a dovezených druhov rastlín pre výstavné účely v rámci Slovenska s následnou apeláciou na ochranu ohrozeného genofondu rastlín a životného prostredia

11.3 obohatenie kolekcie orchideí a bromélií

12. Súhrn

V roku 2002 sa uskutočnili 2 cesty do tróпов Ekvádoru s cieľom študijnej a zberovej expedície na ohrozené druhy čeľadí *Orchidaceae* a *Bromeliaceae* a pomoc pri zakladaní zbierkových fondov v Botanickej záhrade Katolíckej univerzity v Santo Domingo de los Colorados. Celkovo sme objavili 324 druhov orchideí a 125 druhov bromélií.

13. Kľúčové slová: študijná expedícia, orchidey, bromélie